

4309

Epistole Mau-
metis Turcarū Imperatoris
elegantissime: multa prudentia acrimoniaq; referte.

Magister Gregorius Latice-
phalus de Koniz candido lectori.

Nano lacus primum tentat tranare profundos:

Sed fluvios modicos discit adire prius.

Auctores primum faciles sic lectori adibis:

Et tps res grandes postmodo scire vales.

Et discas regis que prestat epistola Turci:

Ista licet brevis est: utilitate placet.

Verba sequi poteris: sed non Mahometia facta:

Te tangas sentes: sed meliora legas.

Pamphlet IV. 150, 120

In Mahometia.

Magister Gregorius Latice-

phalus de Romis dño Erasmo Heyneman artillū
beralū Magistro S D.

Cum nup te ad quandā in rethorica resumptūculā
electū fore asserbas: q̄ mihi tanta contunet? es fa-
miliaritate vt nemo maiorē: consiliū meū sequit?
breuissimas Mahometis ep̄las declarādas assum-
psisti. Fecisti quidē et recte: et vt amicissimū deante-
Maluisti prius riuulis adolescentes potare q̄z equo-
re p̄fundo. Nā plerūq̄ magnitudine rei ingeniola
supprimunt vt nihil sapere queāt. Grandes em̄ ma-
terias vt Hieronimus inquit ingenia parua nō sus-
ferunt: Medio crā grandibus p̄ponere decorū est
ys quidē lectis: difficiliores ep̄las agredi licebit: et
rethorices consummate culmina conscēdere: sine qua
p̄fecto om̄nes alie artes et discipline ieiune sunt et nō
satis culte putant. In qua saltem medio cre eruditū
esse oportet. Quantū laudis et dignitatis quibusdā at-
tulerit est sole clarius: p̄sertim ijs qui cū illa sapi-
entiā admiscuere. Nā p̄fecto eloquentia sine sapia
parū p̄dest. quid em̄ stulti concinnis sermonib? iu-
uant? Pudentes vō quantū eloquentia p̄ferunt
Crassum Antonū Marcū Ciceronē et q̄z plures in-
enere: qui et reipublice et Romano imperio summa
laudē attulerē. Quid est aliud (vti reor) qđ Venusin?
vates ait Ophēti arbores lyra traxisse lapides mo-
uisse tartareosq̄ manes placasse nisi virtū pudentē
et faciendū vulgus rude r docuisse r flexisse multosq̄
p̄fuisse. de hoc satis. Tu perge assumptūq̄ manus
p̄sequere et ita efficias faciendū singulari vt ado-
lescentes Turci ep̄las sequuti similes vel cōsumma-
tiores audere possint. Vale. Datū Lipsiē

**Laudinij equitis Hierosolimi-
tani Ad Francinū Belrandū**

Comitē in ep̄las Magni Turci Prefatio.

Pistolas a me nup̄ in luce editas: ad
ques potius mittere Francine q̄z ad te:
habui neminē: in quibus nō tam mihi
laus scribendi: q̄z voluptas quærita est. Nā cū ma-
gratia colligendi Cicianū Campaniæ oppidū secessi-
sem: has quides per oclū minus accurate scriptas
edidi. vt et tibi sollicitudinis et studioū rationē non
inuito redderemus. Cōmentarios vero: quos olim
ad summū pontificē scribere aggressus fuerā: vt in
aliud tempus remittere: suscepti operis magnitudo
efficit. Ne scio me tamē in hac re multorū maledictis
exponere. Adeo p̄uersa hoīm ingenia sunt: vt nemo
ex conscientia recti: sed frostis arbitrio quisq̄ iudicet
Sic vbi lampidē veri amissimus: hoc de me pos-
teris iudiciū relinquo. Tunc p̄ueni nasum rhino-
cerotis habent.

Argumentū epistolariū

Numetes Turcorū impator: cui postea ex
m magnitudie rex gestarū Magnus Turcus
cognomento fuit. Cum Asia potiret (au-
ctis paterni regni virib?) in Europā copias ingen-
tes p̄ Hellespontū classe traiecit. qđ mor Byzantiā
nobilissimā Constantini verbe vi captā expugnauit

Epistole

Missã vero utrãq; Galathas : Thiaciã : Achaiã
Peloponnesus : Acarnanes : Eholos : Ambrachiã
Epyrum : atq; omne Illiricũ latus in potestate re-
degit. Asie vero minoris regna circiter duodecim ob-
tinuit. Pontũ : Bichiniã : Capadociã : Paphlago-
niã : Ciliciã : Pamphiliã : Liciã : Cariã : Lidiam :
Phrygiã : atq; omne Hellespontũ : quib; imperat.
Epistolas vob ad innũceras oibis gentes plurias di-
ctavit. partim Syro et greco sermone compositas:
partim etiã Scytica lingua scriptas : quas quidem
Laudimius eques Hierosolimitanus : earũ post sen-
tentias affectus : latinas edidit.

Turcus Sarcassano regi Per-

farum.

Vobis te ad Lepta (Euphrate supato)

copias ingentes traiecitisse : quibus mox

Parthos fines ingressus : omnia belli in-

centio late vastavitis. ac tuor : impetu facto : exer-
citu i Armeniã tradidisse. utq; post urbũ direpentes
vicos : opida : et agros in predã militũ diviseris. Te
quidẽ miro: nõ victoris animos : sed predonis osten-
dere. Nos tamẽ ex omi Grecia delectu habito : ad-
versum te confligere paramus. ut equis viribus cũ
hoste cõtentas. Turpissimũ q̃ppe ducimus matros
atq; opulentissimos reges latronũ bella imitari.

Sarcassanus Turco.

Mammuris

Um sub radicibus Tauri castra posu-
issem. mox ad Thesiphontem oppug-
nandã cũ exercitu magna celeritate contendi. fines
preterea Armenor; late depopulatus : ut metu no-
bis omnia parerẽt. Quo magis miror : ipe ob que iure
belli tot ac tanta gessim; abs te factũ meũ accusari.
Non em̃ ex hoste laude sed victoria querimus.

Turcus Sarcassano

D Cilicis angustias cũ exercitu perveni

quo in loco Dãriũ Alexander mariũ

memorabili clade superavit. Nec aliis nõ

bis fortuna belli pollicemur: qui Alexandrũ felicitate

ac rerũ gestarũ gloria equavim;. Nõ em̃ multitudine

imperita res magne gerunt : sed in virtute paucorũ

victoria sita est.

Um ad vires ipe meas respicio. ac mag-

nitudine rerũ gestarũ quib; deos immor-

tales felicitate equavi. temerarios quib;

tuos apparat; minimi duco. qui eo semp; usus sim

invictissimo exercitu. cui; vultu regũ fortunatissim;

appellaret. Saccrianosq; oēs: Persas. Medos. Ar-

menios. Parthos. ac uniuersũ pene orientẽ armis

subegeri. solusq; post Alexandrũ bella gentib; iduri.

Tu vob; superiore loci fortuna ad Lylicis angustias glo-

riari desine. Indus elephas culicẽ nõ timet. nec vero

est difficile quicq; est vel arduũ qd nõ p̃tinax militũ

Epistole

Et pari tamē scelere vel etiā ip̄a libidine regnandi
sed p̄ tuenda hoīm libertate arma sumpsi. Quis
em̄ mors tyranni perditissimos equo animo ferat?
Nanq; qđ plerūq; in ceteris vsu euanit. ut vel metu
vel odio. nōnunq; etiā ira. in subditos acerbiores
reddant. ipse omnibus sponte inmanior es: qui cru
delitate potius q̄ victoria gloriaris: ac ea tāq; par
sit admisisse. captiuis etiā semp calamitates expo
biafi. Meritas igit penas exolues. Ulcor em̄ scelerū
deus vindicte tarditate supplicij granitate p̄pensat

Turcus Venetis

a D Patras ingenti cū exercitu veni. vidi
et vici. Hec vobis cū maximo reipubli
ce detrimento nunciamus.

Venetis Turco

n Echelli vsu: nec viresute militū: si nos
fortuna ad Patras supasti: que cū mi
nime sit in potestate hoīm sita: eandē ip̄e rerū vicis
situdine qua nūc leuissime oīm stolidissimū gloriari
expecta. Par em̄ laudis victoria habet in qua plus
fortune iuditio actū est: q̄s hoīm virtute seu consilio
promissum.

Turcus Grece magistratibus

n On pigebit vos tandē ab armis disce
dere: q̄s totiens a me victos acie: bellū
adhuc repare audio. Victores. n. arma

Mauricis

debet inferre. victos quidē obtemperare legimus. Tu
tius itē esse vobis dicim? eqs pacis potētes accipe
q̄s si rursuz a me bello superati: pacē simul et arma
amiseritis. Nas sera nimis est post cladem deliberatio

Grece Magistratus turco

Ec prius ab armis discedemus q̄s tecū
n bello congressi. ppulsem? iniurias: q̄b
nos abs te victos fuisse toties tua et de
mentia gloriaris. Dubios em̄ rerum euentus et com
mune belli fortunā nō ignora. Pacē vō quā de vi
ctis obtulisti recusamus. Minime quidē rei gerende
consilia apud hostes gerenda sunt.

Turcus Venetis

c Lasse vestra. quā ad belli naualis vsuz
marinā compastis. Litie maritima in
festari audio: ac vos late regni mei fines depopula
eos. Athalia Pamphiliē urbē armis circumseidisse.
Videte obsecro quos tandē erit? hec habitura sint.
Aliena temere oppugnat: qui egre sua bello tueatur
Vos nanq; post amissas Calcide seruare potius re
publicā. ac nominis dignitatem retinere oportet: q̄s
armis imperiū querere.

Venetis turco

n Ec Peloponnesius. nec Calcis equidem
ip̄e isapudē bello amisse. nos ab oppug

Epistole

natione perterrent. quas no ipa virtute militū nec viribus expugnatas: sed facta nostrorū deditiōe in potestate redequisti. Nos tamē qui no armis p̄sidiā: sed victoriā querim⁹: omnia tuis infesta mari ac terra classe reddidimus. Nec em̄ ad generosi p̄ncipis animos virtute accedit: qui no iure belli captas vrbes: sed insidijs p̄ditas in deditiōe accepit.

Turcus Genuensibus

Obio Menedorum vestros apud cines graui mei nomis contumelia sepe contionari: tanqz nos iniuria aliqua malepicio afficiat. Erratis vehementer. no em̄ male dictis vobiscū: sed armis contendimus. atqz is de se facile rumores in hoste contemnit: qui regnandi libidine nulla iampudē apud hoies infamiā decliauit

Genuenses Turco.

Ex patrū auctoritate Menedoms: nec vrbis decreto ciues te nostri p̄bis omnibus insectant. S; p̄uicatio quoda et in expiabili odio: quo tibi omnes ad iniuriā puocasti. Has vero no maledictis iniurias: sed armis ppulsumus. Parū tamē nostra sententia rei conduce: q de te ferant in condicionib⁹ rumores. Nullā quidē honesti rationē erigit vite male acce turpitudine.

Tur. Nartius

Ementia vestra: non belli metū accu-

Mauritius

sanus Nartij: qui a me vobis arma vltro inferri persuasi estis: tanqz nunc sibi in mures predam leomediteur. No pudet vos igitur calices in elephantem confligere.

Nartij Turco.

Tinam vills p̄be Nartios contemneres: ipsi em̄ ad vires parū tuas respicerem⁹. Sed nobis ignosce tot mala in hoste perpeffis. Nos quidē preterita: futurorū rationem habere compellunt.

Turcus Corcyrensis

Assi mihi estis iniuriam Corcyrenses: qui Ambrachie fines et late Acarnanū agros depopulati: omnia in predā diripistis. At tamē ipse vobis totiens antea ignouissim. Sed qui prius iniurias inuolere: grauiorē ipsi expectent necesse est.

Corcyrenses Turco.

Bras vehementer: si nos tibi sassos iniuriam tantū crissimas: nec tuorū clades et belli decrimenta intulisse. Nos ideo aduersum te plus arma sumpsim⁹: vt grauiora in hostē moliamur. Neqz em̄ tyranni crudelitate sare equo anio possum⁹: qui nullo inmanitatis scelerū ac libidinis genere omisso: vim omnibus attulerit.

Epistole

Turcus regi Cypriorum

D Kalendas fertiles tui exercitui in Ciliciam
 a perueni: ut Tharsia urbe opulentissimam
 expugnare. Lupi vero classis tue legati non longe
 a Phreatis capti occidimus. Tu igitur qui paterni
 regni adeptus es: nunc fortune leuitate metue. Nil
 hil enim in humanis rebus diuturnum atque idem felix
 esse potest.

Rex Cypriorum Turco

Um bello Cyprii repetere: nullis paterni
 c regni viribus hoste ad Ceramnia uici: qui
 tunc meorum ope destituit: apud Carras
 et Labam, mox tamen insulam parua manu ingressus:
 incredibiles hostium copias superauit: ut me quidem
 omnes Enagoriam antecessit predicarint. Nos igitur
 omnia consilio gerimus: ac militum virtute, nec tam bene
 gestus gloriamur: quam futura pudeamus. Tibi vero
 presertim fortuna longe metuenda est: qui tot rerum
 successibus: ac nimia usus felicitate uidearis. Uix
 omnia satis committere non tam hominum incertum est quam
 sepe temerarium.

Turcus Methonenibus

Ecce urbem uestram Methonenfes oppug-
 nare: nec tamen ab exercitu nostro tutam
 esse volumus: donec (belli diuturnitate)

Maumetis

clines in odium arma uerterint. Sic enim ualitudine sem-
 per aduersa laborantibus: mors nempe languoris te-
 dio exoptatio est quam vite longitudo.

Methonenfes Turco

At si quidem semper arma fecimus: que leg-
 p nauis terrore fortibus uim nullam afferat.
 Tu tamen esse de nobis sollicitus desine. Quod
 sine hostium consiliis aduersa perferre didicimus. Scito
 preterea nunc quam arma in odium uerti: quibus aduersus
 tyrannum patriam libertatem: parentes: ac liberos egre-
 gium ciues tueantur.

Turcus Coronensibus

Non pudet vos Coronenses ter ad Man-
 n times acie superatos uires et exercitus re-
 parare. An ne ideo bellum totiens geritis ut
 uinci toties sero peniteat. Si deo pacis obtinende gra-
 tia in nos arma sumpsistis: timori uestro ignoscimus.
 si rebus afflictis uincendi spe insania accusamus.

Coronenses Turco

Di bellum totiens in hostes molimur: hi
 q se quidem pacis studiosissimos longe omnium
 declarant. Pax uero nulla ciuibus aut se-
 caritas reddi potest: nisi pugna cum hostibus com-
 missa. Nam bellum semper et pacis arbitria in victo-
 ria posita sunt.

Epistole

Turcus Florentinis

Mercatores vestri qui Galathis et in Pon-
to negociant ad nos Thessalonice orati
miserere: ut illis vectigalia a publicanis et
commectus omnes liberi essent. Nos igitur quibus ni-
hil pulchrius est quam in amicis liberalitate ostendere:
vestros cives libertate donavimus. Tam qui bene-
meritis de se beneficii contulit: is non tam aliquid ex-
hibere quam referre gratiam videtur.

Florentini Turco.

Beneficiorum magnitudine a te profecto supe-
ramur: gratitudine vero animi nequaquam.
Nam dignum te aliquid in cives nostros con-
tulisse: id quidem multiscimus semper. Ne nos de ma-
iora tibi viribus referre plures hoc esse ducimus. Non
enim magnitudine rei beneficii: sed voluntas animi
officio pensanda est.

Turcus Ponticis

Naves onerarias: quibus veluti propugna-
culis maria infestabant: captas in Egæis
ad vos remisimus. Neque tamen pro deos im-
mortales: ut aliquid ad gratiam contulisse videamur
nobis quippe gloriofius est liberaliter in omnes plura
conferre quam accipere.

**Muhametis
Pontici turco**

Liberalitate in omnes uti: quid hercule ali-
ud est quam hominum gratiam periculi? Tu vero
navibus ad nos remisissis et hostibus tam
pubem nunc belli socios reddidisti. Adeo pulchrum
est iniurias in gratiam commutare.

Turcus Cretensibus

Vix quidem nobis est Cretensibus amicitiam
colere: in qua bellum potius adversus nos
quam pacem ostenditis. Sed videte queso ne
vobis temerarium sit eos modo ut hostes fovidarez
quos prius socios nullo iure contempsistis. Multos
enim sepe conatus sui penituit.

Cretenses Turco

Tuim vi repellere: ac dolui dolo necere
nobis semper maiorum infirmitate licuit: neque
tamen amicitiam violam? si inimicorum iniu-
rias vlescamur. Sed quo nam pacto tu a nobis fidem
exigis: quam ipse nemini unquam antea prestavisti.

Turcus Chys

Ributa vobis Chys remisimus. Tam cum
vestrorum erga nos meritorum magnitudine
respicerem: vos quidem esse iussimus immu-
nes. Ut enim ab amicis pecunie si fides exigenda est.

Epistole Chyturo

On quod p tua erga nos liberalitate op
taum? id em votis minime assequeremur :
sed qd valium? gratias tibi immortales
habemus in posteru. Hoc nobis tamē solatio est q
facultate ab amicis non liberalitate vincimur.

Turcus Epidauris

Bideos Phryges et Dardanios maris
antea predones nunc classe ad Nilas in
terceptos ac varijs cruciatibus enecatos
andio. Id quide a vobis iure belli factu existimari
liburnicas tñ ac biremes incendio absumpsisse tur
pissimū ducimus. Nō em bellū vobis cū nauibus?
quid vō sentiant sed cū rectoribus suis gerendū est.

Epidauri turco

T pyratas iure belli captos: et liburnicas
incendio absumpsim? illos vō q nos se
pe incursionibus infestavit: has quide q
latrones sinibus nostris invicerant. Par ergo duri
mus naues cū rectoribus suis incendere que predas
nostrorum ac spolia in Asiam auerissent. Arma em
quibus oppugnamur p hostibus habenda sunt.

Turcus Nauplensibus

On cessabit ab iniuria Nauplenses: q
sines Acheorū ingressi multos quide mor

Handwritten notes at the top of the page, including the name 'Maureris' and some illegible text.

Maureris

tales crebris exactionib? in predas abduxisis. Quo
pacto em fieri potest vt qui metu clausi premantur
obsidione victoris agros et opida late incendio vas
tauerint. Sero tamē patrie consulere vident : q de
speratis rebus conantur extrema.

Nauplenses turco

E patrie impunis ac civitū saluti: quibus
e omnia debent vitā obicimus. Aut em pro
defensione reipublice salua nobe libertate
honestissime cadendū est. aut depulso tyranni iugo
pustina retinebim? libertate. Tūhil vō pulchri? esse
ducimus: qz parentibus: liberis: ac reb? postremo
omnibus: patrie libertate antepone.

Turcus Pannonis

Itūte vestra Pannonis et si bello mari
v mā sepe declarastis: plus tamē vobis in
comodi attulisse qz boni quicqz vsu didi
cistis. His vero qui maiores viribus animos gerūt:
semp affuit in bello temeritas.

Pannonij turco

E belli a te consilia: nec armorū quibus
n oppugnamur rationē ab hoste exigimus.
Satis prudentie quide gerendis reb? ha
bere existimant qui virtute animi et constantia vic
torem sibi cum laude pepererunt.

Epistole

Turcius Macedonibus

Egati ad me vestra mandata perculere:

I quibus nos ad odium potius quam ad gratias
provocastis. Vos enim cogens victos et sup-
plices decere magis videbat pacis conditores recipere
quam auferre impudentius. Turpe quidem est calamita-
tibus affectos superbe cum victoribus agere.

Macedones turco

Vlla tecum nobis ex equo par esse potest

II qui tueri patrie libertate studeamus. Tu
armis imperium querere, nec tamen nisi con-
stiterit et ingenue de republica loqui possim, quod pul-
chrius libertate nihil apud homines esse ducimus. hoc
tamen commune tyrannidis vitium est, ut gravi semper odio
liberas civitates insequantur.

Turcius Asiaticis

Ratores vestri apud Zycium legatione ex-

O posuere: qui rebus vos hostes: vobis qui
dem socios ad arma ostendit. Aut igitur
naues longas apprimam vobis subsidio mittere: aut
bellum eligat. Neque enim vobis sine amicorum voluntas, si
cum facto opus sit, tum maxime rebus declaranda est.

Asiatici turco

II Vos multa coram per legatos pollicemur:
et ante per pauca exhibemus: alterum grati

Maumetis

quippe animi est: alterum inopie ascribendum. Nune-
ra vero ad te per Nearchum misimus: que si tuis ani-
mis fortasse minora videbunt: nostris tamen viris
maiora fuisse existimabis.

Turcius Bichinijs

Ecce ad belli usus naues: nec pecunias in te-

II pore misistis. Tarditate igitur vestra accu-
samus. Videte obsecro: ne vobis insensu
reddantur: quos per negligentiam continere videmini.
Prestat enim voluntaria semper in hostes arma sumere
quam post multos ad bellum cogi.

Bichinijs Turco

Naes ex omni numero viginti nuper in cen-

II dio consumptas amisimus: Reliquae do-
ad Maleam partim illis scopulis: partim
etiam absorptae profundo in hostium conflictu perire. Pe-
cunias vero omnes belli diuturnitate exhausimus, igitur
nosce igitur tot fortune calamitatibus affectis. Nulla
enim liberalitate uti possunt: qui extrema rerum ino-
pia laborant.

Turcius Delphicis

Ecce Apollinis vestri oracula: nec medicinae

II auctor Esculapius vos omnia ab insania
liberarent: qui rem adeo inconsulte gessi-
stis: ut ne mimerua quidem ipsa consilium vobis in tan-

Epistole

ta dementia afferre queat. Nam corporis sepe lan-
gotes ope adhibita curant. morbo quide animi vis
nulla mederi potest.

Delphici Turco

Wisentia quide a rebus gerendis plurimis
distare videt. Nobis tamen qd et medicis
plerumqz evenit. qui alioz morbos ad sa-
nitate pducant: sibi vero nequaqs medentur.

Turcus Pergamenis

Expeditione aduersus Labicos Perga-
mani suscepim. Vos ideo nobis ad Ma-
rathonas occurrere iussimus: ut qui ves-
tram semp erga me fide opportune declarastis: nunc
etiā cū oppus sit celeritate ostendite. Duplex illis gra-
tia debetur qui in dando nō solū beneficio liberales:
sed etiā pmpetissimi in exhibendo videantur.

Pergameni Turco

Lasse ingenti ad bellū pificamur: ut vi-
res nō solū tuas augeantur: sed Chalci-
denses fortius oppugnantur. Illis tamen
gratie nequaqs habende sunt: qui cū possint quod
iure debent liberaliter exhibeant.

Turcus Mythilenis

Ideo vestra Mythileni et si omni tempe
nobis pspecta est: nunc tamen maxime

Mammetis

omniū declarastis: quū quide vrbis portas hostibz
occlusisse audio. Non em̄ alioz perfidiam libenter
imitamini: qui nouis semp rebus studet. Ideo pul-
chrum vobis est amicitie iura simul tueri: atqz ar-
mis patriam defendere.

Mythileni Turco

Jehyleni quibus extincta oīno republica
sub tyrannide ppetuo agendū est: satius
in potestate vniū esse dixerūt qz multoz
regna experiri. Side igitur nostrā in hac re nō tā p-
bare debes qz admirari prudentiā. Nō em̄ eos liben-
ter imitamur: q morbo in arabili laborantes: mul-
tos sibi medicos adhibent: nullā tamen ad crebra re-
media corporis valitudine recipiunt.

Turcus Amazonis

Ip tuenda civiū libertate Amazonū bel-
lum aduersus me susciperitis: nō tā vos
ipse hostes iudicare qz egregios ciues pro
patria liberis ac parentibus arma sumpsisse. Sed
nulla quide ratione psuaderi valens: eos nunc vi-
rorum imperia recusare: quos olim regina famularz
tam diu pertulisse audio.

Amazonū Turco

Amazonū regna: que nobis ad cōtinue
libz obicere videris: nos nunc quide alijs

Epistole

parere hortantē. Turpissimū em̄ ducimus viros fe-
minarū virtute superari. eos igit̄ inuictos armis et
principatu dignissimos arbitrare: apud quos etiam
mulieres imperare didicerint.

Turcus Illiricus

Ec̄ urbem vestrā armis tueri: nec diuti-
us obsidione premi sustinetis. aut igit̄ victis
leges accipiende sunt: aut arma tyranni
ppulsanda. Dementiū sane est omnibus sociorū aux-
ilijs atq; ope defuitis cū reipublice detrimento bel-
lum protrahere.

Illirici Turco.

Vni nobis semp̄ animos ad retinendā li-
bertatem affuisse nō ignoues. spes adhuc
nostras libenter amplectimur. Neq; vō
in deterius labi fortuna potest: vbi afflictis rebus
opem afferre nequeas.

Turcus Rhodij

Vobis eadē Rhodij que animi est viri-
tatis q̄ magnitudo par esset: vos longe quidē
oim̄ inuictissimos ducetē. Sed cum viris:
equis: armis: pecunijs et commatu bella parent:
vestrā magis fortuna respicere oportet: q̄ nos temere
in pugna laceſſere. Nūime em̄ par ratio videt̄ ho-
ſtem posse animis atq; eundē virtibus superare.

**Mammetis
Rhodij Turco**

T̄ vires nobis atq; animos semp̄ affuisse
multis ac marinis t̄uorū cladibus nō ig-
notas: omniaq; ad necessarios rerū vsus
abunde comparim⁹. vt nō minus dōm̄ Rhodiorū
pudentiam q̄ foris in bello magnitudinē animi ad-
mirere. Nos vō et si armis inferiores sumus a te p-
fecto fortuna non virtute superamur.

Turcus Rhodij

Vd̄io vos Rhodij nunc fossas urbis in-
gentes ac triplici vallo myros circūdu-
isse. potius vō geminos ad Mandrachia
Colossi ferreis arctasse cathenis: vt ciuitas ab in-
cursu hostiū libera sit: et nos ab oppugnatione ves-
tra deterreamur. Neq; p̄fecto memoratu dignissima
Quid em̄ pulchrius q̄ libertatē. patriā: liberos ac
parentes (seruata republica) armis defendere? Sed
qui tamē vobis animus est p̄ deos immortales tam
ingenti apparatu nostris vitibus terra ac mari ob-
ſistere? Post em̄ Bizantiū: Lesbō: Peloponnesus
et Calchidē expugnatas: vos aliarū potius urbū
factū decet imitari q̄ exemplū cladis prebere. Nam
qui viribus maiorā audent temeritatē quidē penas
sepe dederunt.

Epistole Rhodij Turco

*opertat es oratio
habere oratio
p. abis r. r.
p. r. r. r. r.*

Recorū nobis captiuitatē non tam cōme-
morare debes q̄ nos alijs i exemplū vir-
tutis referre: qui iustiore belli causa meli-
oriam quoq; rerū fiduciā gerimus. Te vero semel ad
Choum: bis etiā armis ad Calymnū urbē vicinū.
Soldani quoq; Babiloniorum regis vires et arma
obfessi p̄stigauimus. Egyp̄tijs vero Syrijs et Phe-
nicabus nauarche Rhodij bellū sepe intulerūt. Noli
igitur aduersum innumeras orbis gentes victorib;
fiduciā nobis exprobiare: qui alioi potius aduer-
sum te animo virtute nostra augeamus: q̄ ex capti-
uorum commemoratōe terreamur.

Turcus Epiris

*notet Turco
Epiris iudic
ad oratio g. r. r.
r. r. r. r. r.
r. r.*

Berhachii: Apolonia: atq; omne Ilirici
latus ab exercitu nostro inuestari. nup̄ ex
legatis Molossor cognouimus atq; vi-
arum angustias latromibus obsideri: nihilue intra
Macedoniā tutū esse retulerūt. Nos vero Epiri iā
pudē satis omnia credidimus: ac ius in armis experi-
mur. Quamobres p̄stine virtutis memores decere
vos magis arbitro: acceptas vlciisci iniurias: q̄ de
ijs frustra p̄ legatos verba facere. Non em̄ oratiōe
sed bello vis hostiū propulsanda est.

Epiriurco

Mauris

*opertat es oratio
habere oratio
p. abis r. r.
p. r. r. r. r.*

Inobis id quidem armis licuisset: accep-
tas ab hoste iniurias vlciisci mallemus: q̄
de his tecū p̄ legatos agere. Sed cū nullis
viribus id assequi valeamus: satius quidē esse dur-
imus pacē ab hostibus petere: q̄ belli frustra mo-
liri. Nam recte omnia consilijs p̄uidisse nō tam pu-
dentie debet q̄ fortitudinis videri.

Turcus Dalmatis

*notet Turco
Dalmatis iudic
ad oratio g. r. r.
r. r. r. r. r.
r. r.*

Ributa vobis imperauimus: que cū sero-
nimis exhibeantur: id facere inuitos offen-
ditis. Aut igitur fidē vestrā (cū opus sit)
re nobis comprobate: aut bello vos hostes declara-
bimus. Minime quidē decere videtur in amicitia dis-
simulatio.

Dalmate turco

*notet Turco
Dalmate iudic
ad oratio g. r. r.
r. r. r. r. r.
r. r.*

Arditate minime nostrā accusare: sed ino-
p̄iam debes. Nullo em̄ pacto exhibere tri-
buta possint qui nullā cogendi pecunias
facultate habent. Quamobres nime hostes iudicādi
sunt: qui fidē tantū in amicos: liberalitate vero nul-
lā ob inopiam vtantur.

Turcus Appulis

*notet Turco
Appulis iudic
ad oratio g. r. r.
r. r. r. r. r.
r. r.*

Rutionū vrbes: atq; omne late Appuliā
iure belli repetim?: qui vt Grecos armis
subactos nostro adiecimus imperio: nūc

C ij

Mauneris

eam quoq; Italiae oram armis inuadere paramus: que magna quondam Grecia uocitata est. Vos igitur aborigenes vestros pulcherrime imitati: deditionem facite. Turpe quidem uidetur egregijs ciuibus: ab infamato maiorum ac patrie legibus desistere.

Appuli turco

Ut omnia ex libidine agunt: ius sibi quod est in armis esse declarant. Tu vero et si nos grecorum calamitate sequi lubes: non tam nobis eorum leges quam regnum persuadere nitentis. Sed nullo pacto fieri potest ut tibi ceteris ad gratiam promptiores reddamur: qui captiuos omnibus a te supplicij affectos inter varios cruciatum crudelissime encastis. Facile enim clementia: liberalitate et iusticia regna parari solent: difficillime uero sub tyrannide armis retineri.

Turcus Brunduliniis

Oritur nobilissimos ad nauis receptacula: atque urbis vestre situs: et legatis Messapiorum cognouimus. Vos iccirco cum Hydiuntinis belli socios ad arma pollicemur. Copias namque in Italia transire paramus: quibus ingenti comparato exercitu: uictoriam consequamur. Minime igitur eum vos decet aspernari: quem ob iusticiam sui diligere possint: atque hostes ob arma formidare.

Epistole**Brundulini turco**

Non pudet eos te belli nefarii socios in arma euocare: quos semper hostes omnium acerrimos habuisti. Detestanda quidem arma tyranni sunt: cui post uictoriam inter crudelitatem scelera et libidines captiuus mori seruiturum est.

Turcus Syracusanis

Udio vos Syracusani cum Agrigentinis: Messanisque et Cathanisque aduersum nos (per restituendam grecorum libertatem) conspirasse. Nos iccirco et Peloponneso copias ingentes Syracusas transire paramus: ut eos nunc hostes experiamini quos prius socios nullo iure contempsistis.

Syracusani turco

Umi gerendi belli fiducia aduersum te arma sumpserimus: nil temere profecto agredi in hostem uidemur. Nam qui iustius de imperio certant: promptiores ad uictoriam reduntur.

Turcus Italiae magistratibus

Ermaniam: Gallias: et Hispaniam aduersum nos conuocasse audio. Vosque illis ad bellum duces exhibuisse. Parum quidem consilere uidentur: qui temere hostem in pugnam nulla causa lacessunt.

Epistole

Italie magistratus Turco

Ussissima nobis eorum belli causa est: qui
 e seussimi tyranni crudelitate ac scelera de
 estantes: arma aduersus te velut publicū
 nature hoste sumpsimus. Nec solū cū Germanis:
 Gallis: Hispanis et vniuerso occidente aspirauim⁹
 s̄ liberar civitates etiā p legatos aduersus Turcorū
 gentes vndiq; sollicitam⁹. Tercio persuasi a nobis
 chistianorū opulentissimū Reges coactis ad bellū vi
 ribus populos in arma conuicturū vt tot crudelita
 tes tuas: syrore: cedas: libidine: incendia: et vrbū
 direptōes vlciscant: ac defensa hoim libertate: tuis
 ab iniurijs orbe vindicem⁹. Iustissima quidē arma
 sunt quibus publica oim salus contineatur.

Turcus regi Ferdinando

Gregias laudes tuas et inuicti animi ma
 e gnitudine ac rerū gestarū gloriā libentissi
 me accipio. qui cū totiens bello hostes p
 fligaueris: ea ratione vicisti vt victis posses ignos
 cere: Nec vt iustissimā vltionis irā hostis publicus
 verū animi clementiā quibus in te experiret. Et qđ
 summū in p̄ncipe ducimus: fortuna q̄ppe aduersa
 te semp̄ iniuriā prestisti: nec in secundis reb⁹ elatū
 Nec ideo de te libenter commemorauimus: quoniam
 sepe etiā virtus in hoste laudatur.

Maumetis

Rex Ferdinandus turco

E si pulcherrimū esse ducimus aliquo in
 e signi merito ab hostibus laudari: qđ eorū
 verius pbamur testimonio et amicorū
 sepe iudicio fallimur. Nos tamē verbis nō tā glorie
 voluptate querimus: q̄s vt pplam et rebus gestis
 laudē assequamur. Nec vō libentissime complector:
 eū tibi me videri: quē simul hostes ob virtutē admi
 rari et cūes ob iusticiā colere possint.

Turcus Siculis

Archagimensiū duces: quibus olim cum
 e Romanis de impio orbis dū certatū est:
 multis vos sepe cladibus afflurere: q̄ par
 etiā studia secutos egre in fide retinerent. Tunc vero
 subsidia Rhodijs ad Halicarnasum misisse audio:
 et cōmeatus omnes ad belli vsum nambus onerarijs
 comportasse. Vos igit̄ hostes publicos bello decla
 rabim⁹: vt qui nos frustra lesarint temeritate penas
 luere cogant. Tō em̄ solū nobis tutū est ab aliōz in
 iurijs vindicare: sed hostibus etiā formidolosum.

Siculi Turco

Ec contra te arma sumpsim⁹: quos nūc
 Rhodijs subsidia in Halicarnaso misisse
 arguis: nec quantā affecisse iniuria vide
 mur: si crudelissimo tyranno sociorū auxilia fidez

Epistole

anteponimus. Noli igitur maioris perfidia Siciliis
obscere: qua quidem omnibus ipse fidem datam ac ius-
iurandum semp violaveris: nec eos minus perterere
debes quibus promptius est ad arma iniurias: quàm ad
verba referre.

Turcus Alexandrinis.

Recatobus vestris Alexandrini Pontum
in omnem et Asiam interdiximus. Nam cum
Bithyniorum urbes ere alieno opprimerent
legatos ad me Callipolis questum misere. Insup ne-
gociatorum usuras detestantes: quibus civitatum pe-
cunie exhauriant. Sanctius nobis igitur visum est:
ad multorum potius quàm ad paucorum utilitatem re-
spicere.

Alexandriini turco

Es si minime ad nos pertinere videatur: te-
cum de privatis rebus cognoscere: si tamem
eade gesta fuerunt aut tentata que scribis
Nec gratiam a nobis: nec odium in hac re promeritis.
Cuius enim pro arbitrio res sua agitur.

Turcus Tarraris

Quod multis sepe visum fuerit: ut vel metu
aliquo aut necessitate in alios plerumque de-
terioriores fiant: vobis quippe natura loci
tribuit omnem fore pessimos: qui velut incondita vulgi

Mauritius

barbaries nullis legibus tenemini. Cum tamen ad nos
pecunias nec in tempore legatos miseritis: illas qui-
dem exhibere nobis pro vim debere ostenditis.

Tarrari turco

Tulisti est profecto te a nobis erigere: qui ali-
quorum spoliis ac rapto vivamus: atque ab
his legationem frustra expectas: qui non
oriandi studium sed belli gerendi curam solum suscipiunt.
Mores preterea nostros iam admirari nequaquam de-
bes: cum partim absint quae ritum ferant. Nam qui maior
instituto ius ipsum in armis habent: cedibus preda ac
rapinis pro legibus utuntur.

Turcus Atheniensibus

Gymnasia vestra Athenienses: quibus flo-
rentissimam rempublicam erimiasque philoso-
phie laudes affecuti estis: nos maxime hor-
tari videntur: ut urbi vestre ignoscere: esse propter
maiorum sapientiam ac dignitatem tum etiam ob studia
bonarum artium: quas simul inventas Athenis ac profe-
ctas accepimus. Sed cum vestrum semper in me odium
ipse considero: beneficiis quidem vos potius irritare
quàm ad gratiam promptiores mihi reddere video: itaque
eo agros Eleusine incendio late depopulati: a Py-
ero ad Megaras in predam militum divisimus: mox
urbem etiam pari fato direpturi. Vosus enim clementiam

Epistole

sepe vincite delicti magnitudo.

Athemenses turco

On odio quidē aduersus te nescimur. quod
 enim salua nobis libertate esse potest. Sed
 p patria liberis ac parentibus (quibus

omnia debent) arma sumpsim⁹. Nec tecū hostiliter
 agere videmur. si nostra defendim⁹: cū tu aliena op
 pugnes. Sed quid te marime deceat respicere optet
 num quid ipi deliquerim⁹. Ignouit Sylla Athenis.
 Bis etiā Alexander uenia dignatus est. Que dō tua
 dici victoria potest si nos belli premium perdidertis?
 Debes igit nos potius in exemplū pietatis seruare:
 quo tibi facile oīm anios ad gratiā conciliabis: q̄z
 crudelitate: libidine: et furore in captiuos ostendere
 quibus Grecos aduersum te odio concitabis. Nos
 tamē: quibus nulla ulterius belli fiducia est: nisi ue
 nia dignaberis extrema fortiter audebim⁹. Quid enim
 pulchrius est: aut in humanis vnq̄z incundius esse
 potest: q̄z egregios ciues atq̄z domesticos pro salute
 oīm sese intrepidos morti exponere?

Turcus Thebanis

Trepiones Athenarū uos egre Thebani
 ptulisse audio: quos et belli socios et con
 siliorū in me participes extitisse iam pudes
 psuasimus. Vobis igit quib⁹ ingenio hostiū metus

Mauretis

Incessit. idem rerū exitus fata debent: patresq̄ Athe
 nienſibus calamitates. Hec ideo significauimus: ut
 metu prius et scelex conscientia: mor dō grauiorū
 supplicij torqueamini.

Thebanis turco

Electis Atheniensibus: nō solū Thebanis
 anios: uerū et Grecis omnibus: quouim
 sepe libertatis auctores extitim⁹: vires ad
 bellū auxisti: qui armoz rabie uersi in furore te qui
 dem in tot scelerū penas ultro reposcāt. Solet etenī
 plerunq̄ afflictis rebus ultima fati necessitas certā
 quoq̄z miseris salutem polliceri. Nec facile tyranno
 parere consuecunt: qui alijs imperare didicerint.

Turcus Lacedemonijs.

Exercitū Lacedemonij: quē ad Spartam
 oppugnandā sub Cleandrio misimus: for
 midare vos audio: i quo peditū milia vi
 ginti delecta compaui⁹. Equitū uero leuis arma
 ture octo: quouū etiā uirtus in bello erimia: ac fides
 nō tā sepe nobis spectata est q̄z hostib⁹ formidolosa
 Vos igit tot fortune calamitatibus affectos ad rē
 publicā ac ciuū salutem respicere oportet: ne si pus
 tina maiorū uirtute bellū uobis supra vires aduer
 sum nos gerendū sit: mor temeritate penas luere co
 gamini. Pulchriū enim est gratiā in his ab hoste pro
 D ij

Epistole

mereri: que si facere recusamus: ad eam mor tamen inuiti compellimur.

Lacedemonij Turco

Leandro apud Laconas cum universo exercitu nostro deditionem nosmet sponte fecimus. Tutius enim Lacedemonij esse duxerunt hostium consilia admittere quam salubria videntur quam arma experiri. Nec visa nobis potior victoria est quam nullo reipublice detrimento patriam ab incendio belli seruasse.

Epistole Magni Turci
finiunt: a Laudino equite
Hierosolomitano
edite.

Maumetis Vita.

Maumetes non ille Arabs pseudo propheta qui conspiratione Joannis Antiocheni Sergijque Ariani hereticorum: et cuiusdam iudei astronomi Alcoranum librum fecit. In quo Anno domini. cccccc. xxiij. tempe Heraclij imperatoris: et Honorij primi pape Saraceni heresim conlata legitur: de quo alibi latius Sed Maumetes Turcarum imperator: cognomento Magnus dicitur: ex Othamanorum familia natus: his annis nouissimis tempe Frederici tertij Romani imperatoris: et Sixti quarti Romani pontificis: auctis paternis viribus: eas quas Laudinum puuntias: ciuitates: ducatus: et regna enumerasse supra vidimus sue tyrannidi subiecit: Bizantiumque imperiale nobilissimam ciuitatem illa crudelissima bestia crudelissime inuasit: Constantino: et omni nobilitate multoque christiano populo interfecto. Sic filios duos inter multos legitimos reliquit: Baiffetum natum maiorem et Zaliabum minorem. quem cum a paterno imperio excussisset Baiffetus imperator: Constantino-politanus una cum filio suo creatus: post mortem patris: eius sepulchro Bizantijs sequens inscribitur epitaphium.

Muometis Epithaphium.

Qui vici innumeros populos: tot regna: tot vrbes
 Solus: et immensi qui timor orbis eram.
 Me rapuit: quecumq; rapit: mors improba. sed sum
 Virtute excelsa ductus ad astra tamen.
 Maior: Alexander non me fuit: Hannibal et non:
 Superit Ausonios tot licet ille duces.
 Vici victores: Danaos: domuiq; feroces
 Chaonie populos: Sauromatasq; truces.
 Pannonius sensit quantum surgebat in armis
 Vis mea: que Latio cognita nuper erat.
 Arsacide sensere manus: has sensit Arabsq;
 Et mea sunt Persę cognita tela duci.
 Mens fuerat bellare Rhodon: superare superbam
 Italiam: sed non fata dedere modum.
 Sed mihi. nam rapuit mors aspera queq; sub aleo
 Pectore condideram: vertit et hora breuis.
 Sic hominum fastus: et eunt sic schemata: sicq;
 Imperia: atq; aurū: quicq; et orbis habet.

**Teucris versus ad Pium
papā**

Fata monent: stellasq; docent: auiumq; volatus:
 Totius subito malleus orbis ero.
 Roma diu titubans magnis erroribus eius
 Decidet: et mundi desinet esse caput.

**Pij Pape versus ad
Teucrum**

Fata silent: stellasq; tacent: nil predicat ales:
 Solus est proprium noscere fata dei.
 Titeris incassum Petri subuertere nauem:
 Fluctuat: et nunq; frangitur illa ratio.

Impressum Lipsę p Jacobū Tanner
 Serbipolensem. Anno dñi 1504
 Die Nona Nouembriis.

